

IZHAJA VSAKI DAN

Če se ne delajo v praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 8. zjutraj... Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

Na vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlanske naročnine, se uprava ne ozira.

Nar. delavska organizacija

Tovariši! Delavci!

Vabljeni ste na

II. redni občni zbor

(nadaljevanje)

ki se bo vršil nepreklicljivo

v petek, 22. oktobra 1909

ob 7. in pol uri zvečer

v gledal. dvorani „Narodnega doma“.

DNEVNI RED:

- 1. Sprememba pravil. 2. Volitev predsednika, odbornikov, nadzornikov, pregledovalcev računov in razsodišč. 3. Slučajnosti.

TOVARIŠI! - Ta občni zbor je izredne važnosti!

TRST, dne 20. oktobra 1909.

Odbor N. D. O.

BRZOJAVNE VESTI.

Potovanje carjevo v Italijo.

JALTA, 30. — Car je včeraj odpotoval v Odeso na jakti „Standard“, ki so jo spremljali trije križarji in ena torpedovka.

RIM 20. „Tribuna“ poroča, da pride car v Racconigi 24. t. m. popoln, in da ostane tamkaj do 24. t. m. zvečer.

TURIN, 20. — (Ag. Stefani.) Odbor splošne delavske zveze se je na sinočni seji izrekel odločno proti proglasitvi generalnega strejka povodom carjevega poseta ter je sklenil pozvati delavsko organizacijo, naj opusti tudi delni delavni počitek.

Italijanski oficijozen list o razmerju med Nemčijo in Italijo.

RIM 20. „Tribuna“ piše: Poročilo, da je naznanil državni kanceler Bethman-Hollweg, da pride v Rim, kakor hitro mu bodo to dopustila dela državnega zbora, je dalo nekaterim, trozvezi sovražnim listom povod, da so govorili o nemarnosti in pomanjkanju obzira državnega kancelarja naspram Italiji, kar je pa v čitnem protislovju z resnico.

Ta mu je odgovoril, da je kralj odsoten iz Rima, kamor se povrne še le okoli arde novembra. Ker je bila torej ta skupna želja državnega kancelarja in Tittonia, da se vrši obisk v Rimu, je bilo sporazumno sklenjeno, da se obisk odloži. Bethmann-Hollweg je želel priti v Rim, kakor hitro se povrne kralj. Ali ker je potrebno, da je državni kancelar prisoten radi delovanja državnega zbora

PODLISTEK.

Iz mojega zapisnika:

„Prvi večer v Bosni“.

Spisal: RADOVAN RADOGORSKI.

To se večkrat jednako ponavlja. Ko pa so zopet enkrat po istem načinu kakor preje popeljali na tla, obedevalo zkrat križem neg, povzdigejo s hčozjo vred razprostrte roke krišku, vtikajo palec za ušesa in na to se začnejo obračati na levo, desno, kamor se že ozira hčdža. Toda kmalu zopet popadajo na tla in na to hitro skakajo od tal. Take in slične ceremonije se izvajajo; vse to traja kake pol ure; potem pa se razhajajo, Tudi midva sva jo popihala stran, še predno so prišli mohamedanci iz džamije. Zelo zadovoljnega sem se čutil, ker sem videl ta obred mohamedanski na molitvi v džamiji, kajti drugercem ni dovoljeno, da bi brez kacega višjega dovoljenja prisostvovali mohamedancem v džamiji na molitvi. Dasi mi je bila „hora legalis“ že davno

do zaključka zasedanja, je bilo treba obisk ponovno odložiti, a to edino-le zbog želje, da se vrši obisk v Rimu, ker bi se bil mogel vršiti obisk kje drugje že koncem septembra. Razmere med Nemčijo in Italijo so izvirne, ter prečinjene z največjo priščotitjo in mejebojnim spoštovanjem. To je resnica, proti kateri ne morejo nič neizprosni sovražniki trozveze.

Kongres slaščičarjev.

DUNAJ 20. Danes so pričele razprave sedmega kongresa slaščičarjev iz vseh delov monarhije, iz Budimpešte in Berlin-a. Češki delegati niso prišli na kongres. Na razpravi, katere se je vdeležilo tudi več državnih poslancev, je prišlo do manifestacijo za delamožnost parlamenta.

Sestinek kneza Ito s ruskim finančnim ministrom.

TOKIO, 20. (Nem. kab. družba.) Knez Ito se koncem oktobra sestane z ruskim finančnim ministrom v Harbinu, kjer bosta oba državnik razpravljala vprašanja glede Mandjurije.

Mladoturški izletniki v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA, 20. — Družba mladoturških izletnikov obstoječa iz 230 oseb, je dospela semkaj ob 6. uri zvečer. Izletniki so bili pristčno vprejeti.

Tožitelj Ferrerja umorjen.

PARIZ 20. „Petit Parisien“ poroča iz Barcelone preko Cerebere: Stotnik Rafales, ki je v procesu proti Ferrer-ju posloval kakor državni pravdnik in predlagal smrtno obsodbo, je bil umorjen že v noči od petka do sobote. Ko se je sprehajal po ulici Rambla Canaleja je iz grude ljudi izstopil neki človek in dvavrat ustrelil nanj z revolverjem. Stotnik se je zgrudil na tla in par minut pozneje izdihnil Morice in njegovi tovariši so zbežali in jih niso mogli ujeti. Redarji in vojniki strogo stražijo stanovanja častnikov-sodnikov, ki so sedili Ferrerja.

Ciklon.

HONGKONG, 20. — Tukaj je včeraj divjal ciklon, ki je napravil na ladjah ogromno škodo. Mnogo ladij in džunk se je potopilo. Več hiš še je zrušilo.

V Macao je orkan vrgel neko francosko in portugalsko topničarko na rižovo polje.

Dunaj, 20. — Vojna ladija „Panter“ je včeraj pripelala v Camran. Na ladjah vse zdravo.

Dunaj 20. Koresp. Wilhelm poroča, da boli poljedeljskega ministra dr. Brafa noga in da bo moral radi tega ostati nekoliko dni v postelji.

TURČIJA.

Bivši sultan Abdul Hamid.

SOLUN, 20. — Pri bivšem sultanu Abdul Hamidu, ki je sedaj 70 let star, se prikazujejo znaki fiziške in duševne utrujenosti. Skrajno obnemogel je in uživa hrano v premali meri. Zdravniki so mnenja, da se njegovo življenje približuje hitremu koncu.

SERBIJA.

BEROLIN 20. „Nordd. Allg. Ztg.“ poroča: Srbski minister za unanje stvari dr. Milovanović je predpol. obiskal držav. tajnika barona Schoena.

PARIZ 20. Semkaj je došel srbski finančni minister Paču, da dovrši pogajanje glede sklepa novega 4% posojila v vsotki 120 mil. frankov.

BELIGRAD, 20. — Bivši vojni minister general Živković je imenovan poveljnikom vojne akademije.

RUSIJA.

Ruski menih, umorjen na gori Atos.

SOLUN, 20. — V gozdu, poleg ruskega samostana na gori Atos, so našli umorjenega starega ruskega meniha Papaligora. Tekom enega leta je to že šesti ruski menih, ki je padel pod morilčev roko. Vzrok umorov in morilci so nepoznani in brzokone tudi ne bodo nikdar odkriti, ker menihi na gori Atos zamorejo na podlagi starih privilegijev zabraniti, da bi se posvetne oblasti in osebe utikale v njih stvari. Teh privilegijev pa se jim dosedaj ni upala odvzeti niti ustava.

Ojačanja v Finski.

PETROGRAD, 20. — Ruska vlada je sklenila pojačiti ruske čete v Finski ter poslati tja en vojni zbor.

ŠPANIJA.

Grožnje kralju in ministrom.

BARCELONA, 20. — Minulo noč je bilo nabitih po zidovih merta mnogo lepakov, v katerih se strašno napada kralja, ministerskega predsednika in ostale člene kabineta. Na lepakih se grozi omenjenim, da bodo radi usmrtili Ferrer-ja prav gotovo v kratkem umorjeni. Policija je dala lepake odstraniti. Poizvedovanja za prouzročitelje teh lepakov so bila dosedaj brezuspešna.

ANGLIJA.

Prepir med poslansko zbornico in zbornico lordov.

Socijalisti groze kralju z raztopilnikom! LONDON, 20. — Vodja socijalistov Hardie je rekal včeraj na nekem zborovanju: Nadejam se, da ni res, da bi se kralj mešal v prepir, ki je navstal nad obema zbornicama radi proračuna. Dokler je kralj izven strankarske politike, je neškodljiv. Kralj naj se ne meša v politiko; sicer bi utegnil romati s zbornico lordov vred v raztopilnik.

Državni zbor.

DUNAJ, 20. — Zbornica se je sestala danes. Dvorana in galerijo so prenapolnjene. Češki radikali so sprejeli ministerskega predsednika in ostale ministre z ropotom in Abzugklic. Ministerski predsednik je izjavil, da je zasedanje odprto ter je pozval posl. dr. Funke-ju, naj prevzame predsedstvo.

Večina poslancev je živahno pozdravila posl. dr. Funkeja, dočim so češki radikali nadaljevali ropot. Imel je odobravanjem sprejet govor, v katerem je pozdravil poslance ter apeliral na ljudsko zbornico, naj vrši v polni meri svojo dolžnost. Govor je zaključil s Hach-klici na cesarja.

Med neprestanim ropotom je storil no-voizvoljeni poslanec prof Skarbet obljubo.

Potem, ko se je naznanilo, da sta odložila poslance Dorfmann in Srb svoja mandata, je poslanec Wolf protestiral proti sklepu današnje seje klubovih načelnikov, da se bodo vršile volitve predsednika šele v petek, ker je to proti pravilniku in znači odjenjljivost naspram „Slovaniki enoti“.

Starostni predsednik je izjavil, da pretrga sejo za 48 ur zbog želje, ki je bila od večih strani izražena in da se da poslancem priliko, da se sporazumejo glede volitve predsednika.

Volitev predsednika se vrši v petek, ob

11. uri dopoldne. Hrup češki radikalec je trajal med vso sejo.

Vladne zakonske predloge. Zakon o počitku v trgovini in obrtu.

DUNAJ, 20. — Vlada je izročila predsedništvu zbornice ponovno zakonska predloga glede trajanja delavnega časa in zspiranje prodajaln v trgovini in obrtu. Novi načrt predloga določa za pomožne delavce, ki so nameščeni v trgovinah in spedicijah, nepotržni počitek 11 ur.

Za voznike v spedijski obrti ima trajati počitek najmanj 10 ur.

Prodajalne se ima zapira ob 8. uri, prodajalne jestvin ob 9. uri zvečer, ter imajo biti zaprte do 5. zjutraj.

Vendar so politične deželne oblasti pooblašene, da določijo v gotovih delovnih mejah zvečer bolj zgodnjo uro za zapiranje, a zjutraj bolj pozno za odpiranje. Na sklep gospodarske zbornice, po katerem bi določbe tega zakona ne veljale za zdravilišča v dobi sezone, se ozira nova predloga v toliko, da je vlada pooblašena, da postavi omenjene določbe, deloma ali popolnoma izven veljave v obeh zdraviliških, kjer je v večernih urah posebno živšen promet.

DUNAJ, 20. — Vlada je predložila danes poslanski zbornici novo predlogo glede davka od poslopjij. Zakonska predloga obseza najemniniki in razredci davke.

Gospodska zbornica.

DUNAJ 20. Začetkom današnje seje je ministerski predsednik baron Bienerth priobčil, da je cesar zopet imenoval predsednikom gospodske zbornice dosedanjega predsednika kneza Windischgrätza, nakar je isti zavzel predsedniško mesto, se zahvalil za imenovanje in prosil zbornico, naj ga še tudi nadalje podpira. Nato je predsednik omenil jubilejnih slavnosti na Tirolskem. Potem je bilo izvoljenih šest verifikatorjev in več komisijskih členov, nakar je bila seja zaključena. Prihodnja seja jutri ob 1. uri pop.

Ogrska kriza.

Avdijenca pri cesarju.

BUDIMPEŠTA 20. „Ogr. biro poroča z Dunaja: Ogrski ministri graf Andrássy, Daranyi in graf Aladar Zichy so imeli danes zjutraj posvetovanje v ogrski palači. Trgovinski minister je vprejel državnega tajnika Szatrenyi-ja. Pozneje je prišel v ogrsko palačo tudi graf Albert Apponyi, Minister za notranje stvari graf Andrássy je bil ob 10. uri predpol. pri cesarju v avdijenca.

Ministerska konferenca.

BUDIMPEŠTA, 20. — „Og. biro“ poroča z Dunaja: Avdijenca ministra grefa Andrássy-ja je trajala 1 1/4 ure. Minister je odšel od cesarja po 11 1/2 uri predpol.

Graf Andrássy je izjavil novinarjem, ki so ga vprašali o vapehu avdijenca, da ne more ničesar povedati in da pove še le po ministerski konferenci, kar zamore povedati. Minister se je iz cesarske palače odpeljal v ministerstvo za unanje stvari, ni pa našel doma grefa Aehrenthala in se je potem podal naravnost v ogrsko palačo, kjer je posetil trgovinskega ministra Košuta.

K Košutu so potem prišli vsi člani kabineta razun hrvatskega ministra Josipovića, ki je bil še v mestu. Ob 11 1/4 je prišla ministerska konferenca, na kateri je graf An-

piramidasti peči. Kafedžija*) naju je uljudno pozdrvil in vprašal, s čim da naj nama postreže.

„Doni nam jedcu crnu kafa!“ mu je ukazal Nikola; na to sva sela na zofu poleg mizice. Kafedžija se je vrnil k peči in potegnil iz ognišča medeno, okusno napravljeno posodico „džezvo“ in jo del poleg dveh kupic vode na „taco“. Nato je pridel še dva fildžana**) a trami kosci še čira***) ter postavil to pred naju. Nekaj časa sem si ogledoval te reči, toda radovednost, kak ukus ima ta „crna kafa“, mi ni dala dolgo odlašati; našli sem si fildžan s kavo in pokusil... Reči moram, da je bila ta črna kapljica izborna in brz sem dal Nikoli na znanje svoje gorke simpatije do „crne kafe“. V resnici priljubila se mi je tako, da pozneje na potovanju skozi Bosno in Hercegovino niti jednega dneva nisem zamudil, da ne bi bil po dvakrat, trikrat in še večkrat v kaki „turaki kafani“.

Kaka sprememba med ono gostilno, kjer sva preje sedela in to ksfano! Čudno se mi

*) Kafedžija — kuhar kave in ob jednem „marker“.

**) Fildžan — majhna posodica, kamor se uliva kava.

**) Šečir — sladkor.

je zdalo, kako to, da ni bilo v oni gostilni nobenega Turčina; zato sem poprašal avogajega znanca, kaj je temu vzrok. Nikola mi je povedal, da mohamedanci ne smejo piti vina, kar jim njih vera to prepoveduje, ali zato tembolj obiskujejo kavarne.

Na mojo željo je prinesel kafedžija še jedno džezvo kave, potem pa sem zahteval račun.

Prijel sem s prsti tri desetice, misleč, da stane džezva kave približno toliko kakor pri nas po naših kavarnah; saj je izbora in ravno toliko je je, toda kako sem se začudil, ko sem čul odgovor kafedžije: „Osam novčiča, molim gospodine!“

No sreča, da ni teh kavarnarjev po naših krajih, zakaj precejšajo konkurenco bi delali našim, sem si mislil sam pri sebi...

Z veseljem sva poskala ta „bosnaski nektar“, vsnes po so nama prihajale med pušenjem domačega bosanskega tobaka dobre misli v glavo in nehoti sem se spomnil svetopisemskih besed: „Gospod, dobro nam je tukaj biti!“

Vendar kmalu se nama je začelo zdehati — znamenje, da je že čas, da se spraviva spat. Ujudni Nikola me je spremljal še do gostilne, kjer sva se bila seznanila. Tam sva se poslovila drug od drugega z željo, da se prihodnje jutro zopet veselo svideva. (Konec).

drásky poročal svojim kolegom o vspehu svoje avdijence

BUDIMPEŠTA, 20. — „Ogr. biró“ poroča z Dunaja: Cesar je pred otvoritvijo kronskega sveta vprašel v privatni avdijenci ministrskega predsednika dr. Wekerle.

Kronski svet.

BUDIMPEŠTA, 20. — „Og. biró“ poroča z Dunaja: Kronski svet se je vršil danes popoldne v cesarski palači. Čeprav je bil kronski svet določen na 1 uro popoln, je cesar otvoril posvetovanje 10 minut prej, kar so bili ministri zbrani že pred 1 uro.

Posvetovanje je trajalo pol ure. Cesar je najprej rekel, da je sklical ta kronski svet v svrhu, da pozove člene vlade, naj vsak posamično izreče svoje mnenje o možnosti rešitve krize. Pri tem je cesar naglašal, da je tudi sedaj želeli, da se še za nadalje omogoči skupno delovanje koaliranih strank. Na to so vsi ministri izrazili svoje stališče, ki odgovarja seveda stališču različnih strank. Vsi so pa soglašali v tem, da je rešiti sedanjo krizo le, ako se ustavnim putem poveri sestava kabineta sedanji večini ali manjšini. Pač pa so ministri izrazili mnenje, da je možnost sodelovanja različnih strank izključena, ali pripravljivi so na željo Nj. Veličanstva nadaljevati posvetovanja v svrhu, da se omogoči rešitev krize in o tem Nj. Veličanstvu poročati. Cesar je ponovno izjavil, da želi rešiti krizo ustavnim načinom ter je pozval ministre, naj z ozirom na to počakajo njegov sklep in store vse močno, da se težavni položaj še bolj ne oteža z neprevidljivimi okoliščinami.

Ogrski ministri odpotujejo še danes z Dunaja.

K otvoritvi državnega zbora.

(Glas slovenskega politika.)

Včeraj se je sešel državni zbor v novo zasedanje. Oglájšajo se na raznih straneh različni preroki, ki so pa vsi složni v tem, da ne preokujejo nič dobrega. V resnici kažejo vsa znamenja, da utegne državnozbornsko zasedanje, ki se je začelo včeraj, trajati komaj nekoliko dni, ter slediti razpuščenje zbornice: absolutizem in § 14. Dobivamo utis kakor da Bienenrth, nemški „križanski“ socijalci in Nemci sploh komaj čakajo, da bi vlada dobila povoda za razpuščenje državnega zbora.

Ne prihaja nam na misel, da bi hoteli prejudicirati sklepom naših poslancev. Vendar pa mislimo, da bi one stranke „Slovenske enote“, ki so minulo poletje opravile obstrukcijo, dosegle najslabše moralno zmago nad Bienenrthom, ko bi sedaj ne obstruirale, ker bi mu s tem napravile velik križ preko njegovih računov.

Namea, ki ga je imela slovenska obstrukcija minulo poletje, je bil dosežen s tem, da so preprečene Slovanom neljube vladne predloge. A čim je dosežen namen, je odpadel tudi povod. Seveda se nam utegne poročiti, da je še vedno povoda dovolj tu za obstrukcijo, in ta povod da je že v sami osebi barona Bienenrtha in v zistemu, ki ga on zastopa. Res je. Toda ne smemo se izgubiti vprašanje: ali se je nadejati, da bi s pomočjo obstrukcije strmo glavili Bienenrtha? Po našem mnenju — ne! In sicer zato ne, ker Bienenrth — po našem mnenju, kakor že rečeno — komaj čaka, da bi dobil povoda za razpuščenje državnega zbora. To pa enostavno zato, da bi s pomočjo § 14. uveljavil vse one predloge, za katere ne bi v zbornici nikdar dobil večine! Če je torej obstrukcija minulega poletja spravila Bienenrtha v zadrego, bi mu sedaj le pomagala iz zadrege! Kakor hitro bi se zaprle duri državne zbornice, bi začele peti cesarske naredbe, s katerimi bi se uveljavila trgovska pogodba z Romunijo, finančni načrt, morda še celo italijanska univerza itd. Obstrukcija bi torej popolnoma zgrešila svoj namen, ki je: strmoglavljenje Bienenrtha! Pač pa bi njegov položaj še bolj utrdila.

A vzemimo tudi, da bi se slovenski obstrukciji posrečilo vreti Bienenrtha; ali imamo kako jamstvo, da bi padcu Bienenrtha sledil tudi padec sistema? A vzemimo tudi, da bi se to zgodilo; ali bi bili potem tudi res že na boljšem? Mesto slovenske obstrukcije bi imeli nemško obstrukcijo. In tako smo vedno v istem „circulus vitiosus“.

In potem: Ali naj bi res postala pri nas obstrukcija navadno, permanentno parlamentarno sredstvo? Ne in ne! Obstrukcija je dovoljena le v izrednih slučajih, ko gre za preprečenje kakoga zla. Kakor hitro pa bi postala obstrukcija navadno parlamentarni sredstvo, bi dovedli vsa parlamentarna načela „ad absurdum“, ne bi imeli več parlamentarizma, ampak le smešno njegovo karikaturo.

Gotovo je, da toliko Čehi, kolikor Jugoslavoani dobivajo od Bienenrtha udarac za udarcom. Ali, z obstrukcijo ga ipak ne vremo. Možno pa bo to v redni parlamentarni bitki. Mislimo torej, da najboljša taktika, ki jo mora zasledovati „Slovenska enota“ v državnem zboru, bo odločna opozicija, brez vsakih obstrukcijskih namenov. Bienenrth je pripravljen na vse: na razpust državnega zbora, na § 14, na absolutizem, na nove volitve, samo na eno ni pripravljen: na redno delovanje parlamenta in na redno parlamentarniško borbo! In če se pomisli, da ima Bienenrth v tem parlamentu komaj nekoliko glasov večine, bo nam takoj

jasno, da bi se on v rednem parlamentarniškem boju ne vzdržal dolgo. Sovražnika je treba prijeti vedno od tiste strani, kjer je najmanj pripravljen na napad. A Bienenrth je gotovo najmanj pripravljen na redne parlamentarniške borbe!

Pa tudi tega ne smemo pozabiti, da ima parlament rešiti mnogo zakonikih načrtov, ki so življenjskega pomena za ljudstvo. Naj torej stvar premotrivamo že od ene, ali od druge strani, ne vidimo dovolj veljavnega povoda, ki bi pri sedanjih razmerah opravičeval nadaljevanje z obstrukcijo, ker je popolnoma izključeno, da bi na eni strani dosegla svoj namen, dočim bi po drugi strani preprečila mnogo ljudstvu koristnih predlog.

Zaključek: vsi soglašamo v sodbi, da treba Bienenrtha in njegov sistem neizprosno pobijati. Razlika v mnenjih je le glede poti, po katerih bi prišli najprej do cilja. Mi smo povedali svoje mnenje.

K parlamentarnemu položaju.

Iz nemškega tabora prihajajo pomirovalni glasovi, kakoršnih od te strani nismo navajali, kakor smo konstatovali že v včerajšnjem članku. Neki nemški svobodomiselní poslanec se je izrazil, da so nemške svobodomiselné stranke na eni strani odločene, da podpirajo stališče ministrskega predsednika, a po drugi strani da si bodo prizadevali, da začne zbornica delovati. A splošno da se uvideva, da, če tudi ne pride obstrukcija, vendar ne bi mogla nobena vlada trajno izhajati le ob večini nekoliko glasov. Naj bo po zadnjih dogodkih in sedanjem razpoloženju to še tako težko, vendar bo treba zopet poskusiti, da pride do sporazumljenja med Nemci in Čehi.

Tako nemški poslanec. Od druge strani se pa med Nemci že dela razpoloženje za rekonstrukcijo kabineta. Nemško javnost že pripravljajo nekako na to, da se ministri Hoehenburger in Schreiner umakneta. Kakor naslednika imenujejo Pargalta in Sylvestra.

Temu nasproti piše glasilo čeških radikalcev „Česke Slovo“: „Od julija meseca zaključena zasedanja se je nabralo toliko netiva, da je že v prvih sejah državnega zbora pričakovati z vso gotovostjo, da pride do elementarnega protesta čeških strank in „Slovenske Enote“. Vodilno geslo za naše bodoče postopanje je in ostane, da vržemo vsemožno birokracijo in teror nemškega veta. Kvisku, k politički avtonomiji in od nje k zdravi državno-pravni politiki! Nam je tu čisto vseeno, če se s tem centralizem in njegove institucije dovedejo „ad absurdum“.

V parlamentarni komisiji „Slovenske Enote“ sta poročala poslanca Udržal in dr. Šusteršič, da se je položaj po parlamentarni pavzi še poostрил. Posebno zadnji dogodki na Dunaju in Nižje-avstrijskem so pokazali, da je zistem izrecito Slovanom sovraženo.

Za besedo so se oglašali vsi navzoči voditelji strank. Razpravljali so o politički taktiki, ki naj bi se je oprijeli, in povdarjali so da bi bilo najbolje, ako bi zavzeli za sedaj čakajoče stališče, ne da bi takoj pograbil po skrajnih sredstvih. V tako ključnem položaju, kakor je sedaj, mora biti opozicija skrajno previdna glede korakov, ki jih je storiti. Naglašalo se je, da bi bilo priporočljivo, počakati najprej razvoja političkega položaja, ter napravljati sklepe potem, od slučajja do slučajja. Burno obstrukcijo se je odtvetovalo; ako bi pa od češko-radikalne strani pograbil po tem sredstvu, bi se parlamentarniška komisija „Slovenske Enote“ s tem nikakor ne strinjala.

Iz vsega tega bi se dalo sklepati, da bodo prve sje državnega zbora relativno mirne, ako češki radikali ne provzročijo obstrukcije.

Varstvo manjšin. — Parlamentarno razsodišče?

Dvorni svetnik v železniškem ministerstvu dr. Karol Schreiber je predlagal v listu „N. Wiener Tagblatt“, naj bi se v ublaženje posledic majoritetnega principa na parlamentarnih glasovnih ustanovilo nekako parlamentarno razsodišče. Gospod dvorni svetnik ima morda najboljši namen, kajti temu se ne da oporekati, da se s tem, da na glasovnih večina odloča, godi manjšinam čisto huda krivica — večina jih jednostavno nadglasuje, pa tudi če ima manjšina stokrat stokrat prav.

Ali vprašanje je, da-li bi sredstvo, ki je predlagal g. dvorni svetnik, doseglo svoj namen in ali je izvedljivo?

G. dvorni svetnik predlaga, naj bi se tako parlamentarno razsodišče konstituiralo eventuelno kakor poseben senat državnega sodišča. Pri tem pa pozalja že to, da na tem sodišču sploh ni senatov, marveč da dvanajsetorico členov državnega sodišča imenuje cesar po predlogu obeh zbornic državnega zbora. Ta najvišja instanca ne razpravlja torej v senatih, ampak v plenarnih sejah. Vse to je gospod dvorni svetnik prezrl in pokazal, s kako površnostjo v razpravljanju tudi o najresnejših stvarih se odklikujejo čisto tudi visoki nemški birokratje.

G. dvorni svetnik Schreiber prihaja seveda tudi še z drugimi predlogi glede sestave po njem predlaganega parlamentarnega razsodišča. Pa tudi ti predlogi ne kažejo, da bi si bil g. dvorni svetnik mnogo razbijal glavo, ko jih je koncipiral.

Govori o varstvu manjšine in celo o pravici te poslednje, da zahteva sistiranje

kakega sklepa za 24 ur, nakar bi imelo odločiti razsodišče. Ali pravice do pritožab ne pripoznava manjšini, ampak le tretjini glasujočih pred četrtino členov vse zbornice. Proti dvetretjinski večini bi bila torej izključena vsaka pritožba. Ali jasneje povedano: pravico do pritožbe bi imele le velike manjšine, ki so že blizu večine, ne pa male manjšine. Znano pa je, da izražo velike manjšine že toliko sredstev in poti na razpolago, da se morejo same in spešno braniti, česar male manjšine ne morejo. Te so obnemogle in te bi potrebovale varstva.

Princíp dvornega svetnika Schreiberja je kakor prikrojen za varstvo nemških manjšin v zbornicah na Češkem, Moravskem, Kranjskem, — slovenskim manjšinam zbornic v Šleziji, na Koroškem in Štajerskem ne bi nič koristil.

Sedaj pa še eno vprašanje: kako naj bi sklepalo to njegovo razsodišče? — Enoglasno, ali z večino? V prvem slučaju bi gotovo nikoli ne prišlo do kakega sklepa, v drugem slučaju pa bi bila zopet manjšina prikrajšana kakor v parlamentu!

Ako večina razsodišča pripada isti stranki, ki ima večino v parlamentu, ne bo mogla imeti manjšina razsodišča nikakega zaupanja do večine, a od parlamenta se vendar ne more zahtevati, da bi svoja glasovanja podrejal superreviziji kakega sodišča, v katerem bi odločali pristaši manjšine.

Predlogi g. dvornega svetnika so torej vse prej nego lek, ki bi mogel ozdraviti bolezen: odpraviti boje med večino in manjšino v parlamentih, oziroma med narodom in narodom.

Tudi prazka „Union“ najodločneje odklanja te predloge površnega nemškega dvornega svetnika in zaključuje z nasvetom sredstva, ki jedino more ublažiti boje in ki je vsebuje izrek Izvelfčarjev: Me stori drugemu, o čemer ne želiš, da bi drugi tebi storili!!

Slovensko društvo v Odesi.

V Odesi so te dni slovenski rodoljubi ustanovili „Slovensko društvo“. Na ustanovnem občnem zboru je sodelovalo 200 pripadkov vseh slovenskih narodnostij, ki stanujejo v Odesi. Prisoten je bil tudi general Volodimirov. Predsednikom novega društva izvoljen je prof. K. M. Sapežko.

Ruski državni proračun.

Rusko ministerstvo financij je sestavilo državni proračun za leto 1910. Po istem so predvidjeni razni prejemki z 2,535,800,000 rubljev, redni izdatki na 2,510,000,000 rubljev; izredni prejemki 10 mil. rubljev, izredni izdatki po likvidaciji stroškov za poslednjo vojno 3,800,000 rubljev. Vlada zahteva za vojne potrebe 50 milijonov rub., za zgradbo novih železnic 64,800,000 rub., za razne železniške družbe 1,400,000 rub., skupaj 120 milijonov rubljev.

Car Nikolaj v Italiji.

Vil'a v Raconigi bo imela pojutrajšim zopet čast obiska visokih gostov: takrat ruskega carja Nikolaja II. Carjev obisk italijanskemu kralju je bil napovedan že nekolikokrat. Ali močnejši od glasu razuma je bil glas italijanske ulice in car je ostal doma. Tudi sedaj je italijanska ulica kričala, da noče obiska moskovita in ruskega „tirana“, in vodstvo italijanske demokracije je izdalo parolo: 1. izvežite črne zastave; 2. zapustite delo; 3. proslavite ruske revolucionarce in nabirajte prispevke za rusko revolucijo!

Ali po vandalski manifestaciji italijanske te ppe o priliki usmrtnice Ferrer-ja je italijanska demokracija izgubila pravico, da bi se po navadni „rutini“ zopet monopolizirala javno mnenje Italije. Še nekaj! Italijansko „meščansko“ novinstvo je sprožilo vprašanje: je-li umestna demonstracija proti vladariju carstva, od katerega so odvisni vspehi italijanske balkanske in sploh orientalne gospodarske politike? Debata je bila zelo zanimiva. Iz iste smo prišli do spoznanja, da Italija potrebuje ruskega prijateljstva, ki jej je dragoceno in nenasodljivo. Vspričo teh dejstev je utihnil tudi namuti glas italijanske ulice, „Zemlja najnasafalbetičnejša“ — kakor trde italijanske novine v kraljevstvu — nima pravice do demonstracij proti carizmu.

In res: poslednje vesti iz Italije poročajo, da večina prebivalstva noče na limanice fantastičnih radikalcev in med temi poslednjimi se povzdiga glas, ki priporoča treznost.

Naprednost španske vlade.

V madridskih Cortes (parlament) so razpravljali te dni o sledečem vprašanju: Španski zakon osvoboja od vojaškega nabora vse tiste mladeniče, ki zamorejo plačati državni 1500 kron. Pred maročansko vojno je vlada izdala naredbo, ki odpravlja to nepravilno zakonsko določilo, ali na sedanjem naboru se je pokazalo, da je bila ona naredba le manever, kako bi se laglje dobili rezervisti. Vlada se opravičuje sedaj, češ, da se ne more kar na enkrat odreči 150 milijonov letnega dohodka. Sedaj pa pride še lepše. Vlada je predlagala parlamentu zakonski načrt, po katerem bodo morali plačati pe 500 kron vsi tisti novinci od leta 1908—08, ki niso bilo poklicani pod orožje. Če do 15. novembra ne plačajo določene svote, pošljejo jih v — Rif!

Krasna je ta španska pravica! V vojak morajo samo ubožni mladeniči, toraj kmečki in delavski sinovi, ki nimajo 1500 kron, da bi se odkupili. In tisti siromaki, ki so mlili, da jih je sreča osvobodila vojaških dolžnosti, morajo sedaj plačati 1500 kron, ali marš! v Maroko, v klavnico! In kdor se zgraža nad tako pravico in tako vlado, je — brezverec in anarhist!

Dnevne vesti.

Gg. odborniki in odbornikov namestniki političnega društva „Edinost“ so nujno naproseni, da se polnoštavno udeležijo odborove seje ob 7. in en četrt zvečer v pisarnici gg. dr. Gregorina in dr. Slavika.

Predsedništvo.

Rok za reklamacije proti volilni listi za prihodnje državnozbornske volitve v III. mestnem okraju (Stara mitnica in Kjadin) je do 24. t. m.

Volilne liste so našim volilcem na ogled v pisarnah gg. dr. Gregorina in dr. Slavika (ul. Galatti, 18.) in dr. Wilfana (Corso, 37.) ter v Tržaškem bralnem in podpornem društvu (ul. Stadion, 19.)

Vsaki volilni upravičenec naj se prepriča, ali je vpisan v volilno listo; ako ni in ako potem reklamacije ne doseže vpisa, ne zamore voliti. Za reklamacijo je treba priložiti dokumente, s katerimi se izkaže volilna pravica: ne čakati torej do poslednjega trenutka.

Novi generalni direktor paroplovne družbe „Dalmatia“. V seji upravnega sveta te družbe, ki se je vršila dne 18. t. m., je bil namesto dosedanjega generalnega ravnatelja dra Cima dorija izvoljen Hrvat gosp. Matej Šarič, dosedanjí komercijalni ravnatelj te družbe. Kakor se nam poroča, je pridobila „Dalmatia“ v osebi novega ravnatelja izborni moč, od katere smemo pričakovati, da bo vodil družbo tako, kakor zahtevajo interesi družbe in dežele Dalmacije.

Pijancu, ki priporoča treznost — drugim je bil podobna te dni naš radikalnega italijanstva vedno pijani „Independent“, ko je resnim licem in v pozi treznega in dostojnega človeka bridko tožil, kako da ni lepo, da ni dostojno, da sploh ni resno, da socijalni demokratje pošljajo svoje ljudi na galerijo mestnega sveta.

„Independent“ si upa očitati kaj takega! Kdo je vedno doslej zlorabljal galerijo v svoje svrhe? Kdo je vsikdar — ko je bilo pričakovati kakega viharja — delil vstopnice na galerijo le pristašem gospodovalne stranke, da so tam gori uganjali svoje gusne orgije s tuljenjem in zmeravovanjem vsake opozicije? Kdo je s pomočjo galerije skušal izvajati najhujši terorizem izlasti na škodo slovenske manjšine? V dvoraní tržaškega mestnega sveta je galerija, ki se je smatrala delom zbornice z važnim glasom, postala stalna institucija! In bilo je celo slučajev, ko galerija ni le omejevala slovenskih zastopnikov na izvrševanju od volitev zakonito pridobljenega mandata, marveč je celo tudi njihovo zdravje in življenje stavljala v nevarnost z dejanskimi napadi. Tedaj se ni oglašal noben „Independent“ s takim moralizovanjem.

Gabiti se mora torej le, ako glasilo isto stranke, ki je take zlorabe in nespodobnosti povzdignila v zistem, sedaj toži, da je kaj takega grdo in nespodobno.

Independentovci naj se najprej streznujo sami in potem še le bodo smeli govoriti drugim, kaj zahteva — treznost!

„Slovenec“ — fant-pretepač — nas kliče na korajžo! „Slovenec“ nam očita celo na uvodnem mestu, da pač pišimo dolgovozne članke o Ferrerju, da pa preziramo ustanovitev veslovenske ljudske stranke in da ne poročamo o njej.

Zapomnimo si dobro: 1) to piše „Slovenec“ v svoji torkovi številki izšli ob 4. uri popoldne, v članku „Slovani na površju. — Po našem shodu“, datiranem od 19. t. m.; 2) ustanovitev veslovenske ljudske stranke se je vršila v nedeljo; in 3) poročilo o tem pa smo mi spisali v ponedeljek ter je priobčilo v številki, ki je izšla v torek ob 6. uri zjutraj in ki je prišla v Ljubljano istega dne popoldne.

Veče naglosti se ne more zahtevati od nas. Saj vendar ne bo „Slovenec“ zahteval, da naj bi bili mi prinesli obširno in temu primerno drugo brzobjavno ali telefonično poročilo o strankarskem shodu, ki je bil naperjen tudi proti nam.

No, to le mimogrede. Saj menda bi ne bil nikak greh — proti veri, ako bi bili poročilo o strankarskem shodu prinesli tudi par dni kasneje.

Pribiti pa hočemo le „pošteno“ metodo, ki je v rabi pri „Slovencu“ nasproti nam. „Slovenec“ je — očitvidno sodeč po svoji lastni navadi in strankarski strasti — bil prepričan, da mi zamolčimo rečeno ustanovitev in je v tej zavolji „dobri veri“ že vnaprej spisal napad na nas, ter v svoji nepoti ni niti zapazil našega mirnega in objektivnega poročila, ki je je imel v rokah, predno je izšla „Slovenčeva“ torkova številka.

Ali pa morda „Slovencu“ ravno to ni bilo prav, da je bilo naše poročilo mirno in objektivno, ker poročil o priredbah nasprotnih strank, ki niso rotarsko-robata, sploh ne smatra za poročila?!

„Slovenec“ si je menda želel v našem listu poročila, po katerem bi mogel on mahati. A ker tega ni bilo, farba svoje slepo-

verne čitatelje ter jih hujska proti nam s trditvijo, da nismo — nič poročali.

To je stara taktika „Slovenčeva“, s kakoršno kak pretepaški kmečki fant kliče mirnega fanta na korajžo s izzivalko: „Ali zabavljaš?“ — samo da bi dobil povoda, da bi mu zrahljal kosti.

Fant-pretepač, zastoj izživša našo mirno razsodnost!

Lopovstvo. Prejeli smo: S to besedo označajo reški italijanski listi početje izvestnih tržaških biciklistov, da so si zagotovili „zmago“ na nedeljski dirki za istrsko prvenstvo. V nas pa vsakipevajo čustva od ogorčenja, ko se spominjamo na tisto klevetniško kampanjo, ki so jo inscenirali proti dobremu imenu naše okolice in našega slovenskega ljudstva slični — pošteni povodom tiste glasovite mednarodne dirke v minulem poletju.

Če je tako početje že samo na sebi — tudi po sodbi reških italijanskih listov — lopovstvo, kako naj označimo kampanjo, s katero so hoteli to svoje lopovstvo navaliti na druge — na nedolžno naše ljudstvo?! To je naravnost zločinstvo, kakorčnega so zmogli le moralno popolnoma propali ljudje: zlobni do brezvestnosti!

No, z druge strani moremo se le veseliti, da je ne-le tako nepričakovano hitro prišlo razkrinkanje lopovstva, ampak da so je razkrinkali Italijani sami. To je za naše toli globoko užaljeno ljudstvo najlepše zadostženje. Le radovedni smo, da-li bodo pangermaški naduteži, ki so v „Grazer Tagblattu“ pomagali obrekovati naše ljudstvo in so s tem še vekšali zločinstvo, imeli sedaj toliko poštenja v sebi, da popravijo storjeno krivico?!

Službo voditelja na podkovski šoli o. kr. kmetijske družbe kranjske razpisuje ravnokar družbeni glavni odbor v Ljubljani, ksmor je ob 20. novembra t. l. poslali prošnje, opremljene s pričevanji. Reflektira se le na diplomiranega živnozdravnika, ki je popolnoma vešč slovenskega jezika. Letna plača in drugi projekti se urede po dogovoru.

Pevsko in glasbeno društvo Trstu. (Podruž. „Glasbene Matic“ v Ljubljani).

Naznanila v pričetku l. šolskega leta. — Pričetek šole: Šolsko leto 1909/10 se v društveni glasbeni šoli prične z novembrom 1909. Vpisovanje se bo vršilo v nedeljo 24. t. m. dopoldne od 10—12 ure in v sredo 27. t. m. od 3—5 ure dopoldne. Obkrat v čitalniški dvorani Nar. doma. V petek, 5. novembra ob 5 uri pop. naj pridejo vsi učenci v čitalniško dvorano N. d., da se jim naznani razdelitev ur. Redni pouk v vseh predmetih se začne v soboto 6. nov. 1909. V interesu učencev je, da se z upisom ne odlašajo, ker si more le tisti izbrati ugodne ure pouka, ki se je pravočasno upisal. Pozneje se upisujejo učenci le izjemoma še, a zadovoljiti se morajo s tistimi urami, ki so še na razpolago.

Učni predmeti. „Pevsko in glasbeno društvo“ kot slovensko glasbeno vzgojevališče v Trstu podaja učencem umetniško glasbeno izobrazbo začetkom v klavirju in violini, s časom in po potrebi tudi v ostalih instrumentih.

Neizogibno potrebno muzikalčno izobrazbo dobe učenci v pouku glasbene teorije. — Glasbeno estetične izobrazbe v zborovem petju se učenci uče pri skupnih vajah zborov.

Učni načrt je popolnoma enak onemu „Glasbene Matic“ v Ljubljani.

Pogoji v sprejema: 1. Stariši morajo biti člani društva, 2. ukovina za klavir in violino po 4 K na mesec; 3) ukovina za glasbeno teorijo po 2 K za pol leta, 4) vpisnina za vsakega učenca po 1 K za pol leta, 5) ukovina za zborovo petje po 2 K za pol leta.

Učenci ki žele, da se jim čas pouka v šoli pomnoži, plačajo primerno višjo ukovino:

Oproščanje šolnine: Revne in pa marljive učence oprosti odbor plačevanja šolnine popolnoma ali deloma. Prošnje je vlagati, naslovljene na odbor, pri šolskem vodstvu.

Nekoliko pojasnila glede namenov „Pevskega in glasbenega društva“. Na ustanovnem obnem zboru „Pevskega in glasbenega društva“ (podružnica „Glasbene Matic“) sta toliko predsednik zborovanja dr. Slavik, kolikor prof. Hubad opetovano pozivala navzoče, naj izrazijo svoje mnenje in svoje eventuelne pomisleke o društvu, društvenem programu in društveni taktiki, da se eventuelne diference v nazorih javno pojasnijo in poravnajo.

Oglasil se ni nihče, iz česar bi mogli opravičeno sklepati, da vsi soglašajo z društvenimi nameni in programom. Ali čuli smo, da so se nekateri pred shodom in po shodu dovoljno izražali proti društvu, da so se izrekala razna občitanja, na katera nam bodi — v prepričenju daljnih nesporazumljenj — dovoljeno reagirati.

Graja se, da je odbor sestavljen iz samo takozvane inteligence. Na to odgovarjamo, da treba za vodstvo društva s tako veliko nalogo, za vodstvo takega zavoda — glasbene šole — kakoršno ima novo društvo v svojem programu, mož ne samo s strokovno, ampak tudi splošno naobrazbo in je ne da bi hoteli delati krivice novoizvoljenim odbornikom, ki nam te opazke gotovo ne zamerjajo — naše mnenje, da bodo tudi oni brez pomoči iz stro-

kovno izobraženih krogov prav težko popolnoma kos svoji nalogi.

Glede pev. zboru mislijo nekateri, da je pristop zabranjen širšim krogom. Temu pa ni tako, kajti vsakdo, naj pripada kateremu si bodi društ. sloju ali stanu, bo dragevolje v sprejet v pevski zbor, ako le ima a potrebne zmožnosti.

Na občitanje „frakarstva“ pa moramo povdarjati, da je glasbena šola tega društva namenjena v prvi vrsti revnejšim slojem in da društvo reflektira na obisk največ iz širokih slojev. Kajti boljše situirani sloji si lahko plačujejo privaten glasbeni pouk, revnejši pa ne, in tem slednjim ravno bo po glasbeni šoli novega društva omogočeno biti deležni glasbenega pouka z ozirom na nizko učinc, ki se celo lahko povsem odpusti v slučajih, vrednih posebnega ozira.

Pevski zbor bo nastopal na prireditvah, ki bodo pristopne široki masi.

Iz vsega tega izhaja, da je to društvo namenjeno za široke mase našega naroda in da mu je namen le ta, da širi glasbeno umetnost med vse tržaške Slovence. Društvu tudi ni namen, da bi drugim pevskim društvom jemalo pevski material. Narobe: ono boče vzgajati in dvigati ta material, da bi ga potem oddajalo društvom, kakor je kaj lepo povdarjal mojster Hubad v svojem krasnem predavanju. Kriva je torej misel, da bo oni, ki je kdaj pel v zboru glasbenega društva, priklenjen na ta zbor. Nikakor ne. Nasprotno. Namen društva je, da se bodo vsi oni iz družih društev, ki so se spopolnili v pevski umetnosti, vračali v svoja društva in širili tam dalje glasbeno umetnost.

Tržaška mala kronika.

Alkoholističen anarhizem. Predčerašnjem ob 9. uri je stopil iz gostilne v ul. Galsi mož, in ko se nahajal na ul., pričel je besno kričati: „Doli s klerikalci, doli Kristus, živio Lucheni“; tako da se je okolo pijanca nabrala precejšnja množica ljudi.

Redar ga je aretiral in privedel na policijo, kjer je mož povedal, da mu je ime J. Martinič, star 24 let. Izročili so ga deželnemu sodišču.

Naskok na uredništvo „Gazzettina“. — Predinočnem ob 1.20 je g. Romeo Balbi urednik „Gazzettina“ telefoniral na inspektorat v ul. Giuseppe Parini, da so nekateri neznanji ljudje napadli uredniške lokale v ul. Tiziano Vecellio št. 9 in razbili vse šipe na oknih.

Debeli kamni so frčali celo v uredniško sobo. G. Balbi je moral zbežati v tiskaraki oddelek. Inspektor je takoj odšel z dvema patrolijami redarjev, ki so pregledali vso okolico uredništva, ne da bi pa koga našli. — Ravno tako ni bilo nikogar v hiši, kjer se nahaja uredništvo.

Pretep v gostilni. — Včeraj ob 12.30 opoldne je bil v ulici Majolica aretiran krošnjar Ivan Peterelli star 47 let, ki se je nekaj časa poprej akregal v gostilni iste ulice št. 8, z vratarjem hiše št. 16 v ul. Carpison in ga težko rani na glavi s kozarcem. Ranjenca Josipa Plahuta, so spravili v bolnišnico.

Padel v morje. Sinoči ob 6.40 uri je bil pozvan z zdravnik z rešilne postaje na policijsko ravnotejstvo. Tam se je nahajal neki mož, imenom Jakob Pavlovič, krošnjar, star 62 let, stan. v ul. Balvedere št. 23, ki je bil padel v veliki kanal. Zdravnik mu je nudil prvo pomoč in ga dal potem črvesti v bolnišnico.

Zastrupila se je včeraj prostitutka Eliza Lende, stara 27 let iz Issenburga. Vzrok samomora je baje — nesrečna ljubezen!

Železo padlo na glavo. 33-letnemu kotlarju Karolu Cargol, uslužbenemu v ladjedelnici Sv. Marka in stan. v Škofijah št. 38.

Fani Kernev Bogomir Dobnik ces. kr. finančni respicijent poročena. Trst, dne 21. oktobra 1909.

Za odrasle in otroke. ::

Kureke Najodličnejše živilo za zdrave in slabotne, v razviku zaostale otroke vsake starosti. Pospesuje tvoritev mišic in

kosti, zabranjuje in odstranjuje kakor nobeno drugo sredstvo drisko, bljevanje, črevesni katar itd. itd.

Ernesto Gattolini

TRST, ulica Nuova 45 I. nad.

Trgov. in obrt. komisije v kupoprodaji zemljišč, nepremičnin, gostilen, pivovarnic, vinočev, žganjaren in vsake male obrtnije, kakor tudi najemodajl javnih lokalov, dvorcev, stanovanj, skladišč in hlevov.

Zastopstvo tu- in inozemskih tvrdk.

: Odlikovana Pekarna in slaščičarna :

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu 1909
Trst, ulica Acquadotto 15. - Podružnica ulica Miramar 9
naznanja slavnemu občinstvu, da ima
trikrat na dan svež kruh.
Prodajalnica je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi biškoti, posebno za čaj; ima razne fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsako vrstne torte, krocante itd., kakor tudi vsake predmete za speči. — Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni.
Priporočam se za obilen obisk z odličnim spoštovanjem
Vinko Skork.

Poskujte FI-BOVO KAVO „Salutin“ ki je najfinjši in najzdravjši kavni pridatek. Dobiva se v vseh najboljših prodajalnicah.

Zaloga tu- in inozem. vin, spirita, likerjev in razprodaja na debelo in drobno

Jakob Perhanc, Trst

Via delle Acque 6, nasproti Caffè Centrale

Velik izbor francoskega šampanjca, peničih desertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renskih vin, Mosella in Obianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec slivovec in brinjovec. Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Razpoljha se po povzetju. — Ceniki na zahtevu in franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

- Giulio Reddersen -

TRST, ulica Giosué Carducci št. 23

TELEFON št. 813

Kirurško orodje, ortopedični aparati, Moderel, umetne roke in noge, berglje, klini pasi, elastični pasi in nogovice, elektroterapevitične priprave, aparati za inhalacijo. SKLADIŠČE potrebščin za kirurško zdravljenje. Potrebščine iz gum' in nevrološkega blaga.

Kdor hoče dober zajutrek

naj se oglasi pri

Antonu Ivančič-u, Trst

ulica della Stazione št. 13

kjer dobi gnjat, salami, sir in razne slanine kakor tudi raznovrstna vina in vedno sveže

— Dreherjevo pivo. —

OGLAŠE

treba naslovljati na „inse- : ratni oddelek Edinosti“ :

Velika skladišča manufakturnega blaga in konfekcij za gospode, gospe in otroke.
Plačilo na obroke,
M. B. Katz
TRST - ulica Sanità 16, II. nadstr.
Podružnica v Gerici, ulica Alvarez 3, I. n.

Umetni zobje ::

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Züscher

TRST

ulica della Caserma Nov. 13, II. nadst.

ulica della Caserma Nov. 13, II. nadst.

Zaloga cementa PORTLAND

hidravličnega apna, sadrovine in cementnih plošč
SILVIO MALOSSI
Trst, ulica dei Gelsi št. 3. Telefon 18-89.

Giuseppe Waldner

TRST - ulica Medla 3 - TRST
Zaloga jelovega lesa s prodajo na drobno in debelo. — OKVIRJI iz bukovega in jel. lesa.
Izbera vsakovrstnih obloženih in ostraženih predmetov iz bukovega in jelovega lesa itd.
Bogata izbira obložkov. - Lopate za pekárje.

U odlik. prodajal. obuvala

„Calzoleria Triestina“

Trst, ulica Giosué Carducci 21

(prej Torrente), dobi se poleg raznih finih čevljev za gospode in gospe sledeče obuvale po najzmernejših cenah in sicer:

Moški čevlji iz usnja	Boxcalf (za povezati) Kron	9.60
„ „ „	Boxcalf (z elastiko) „	9.60
„ „ „	Boxcalf Derby „	10.—
„ „ „	Boxcalf zap. Triumph „	10.—

Ravno taki čevlji za dečke 1 krono manj. Vsaki par je iz najfinjšega usnja. DELO SOLIDNO.

Veliki obrtnijski zavod

Cosovel Giovanni

TRST

ulica Chiozza št. 32

Telefon 1990

Izvršuje vsakovrstna dela v železu in kovini po cenah, da se ni batil konkurence.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Dr. Viktor Bandel

Trst, ulica San Giovanni 7, I. nads.

od 9. do 1. in od 3. do 6.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

G. Levi Minzi & Co.

Nova in bogata zaloga vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izbero.

Najnovejši uzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1

Telefon št. 71 Romano IV

Je včeraj zjutraj med delom padel na glavo velik kos železa in ga močno ranil. Zdravnik z rešilno postajo „Igea“ mu je obvezal rano in ga dal nato prepeljati v bolnišnico.

Loterijske številke, izrečane dne 20. oktobra:
Brno 62 40 73 11 76
Inomost 48 40 54 7 6

Kalendar in vreme. — Danes: Uršula dev. Jutri: Kordula dev.
Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 23° Cels. — Vreme včeraj: lepo.
Vremenska napoved za Pri-morsko: Večinoma jasno. Semterja megleno. Zmerni vetrovi. Zmerna vročina.

Naše gledališče.

V nedeljo popoldne ob 5. uri vprizori naše gledališče vdrugič prelepo bajko

„Pepelka“

ki je minolo nedeljo dosega tek krasen uspeh. Določilo se je za začetek predstave to rano uro, ker je jako primerna toliko za deco, kolikor za obiskovaltjelje gledališča iz daljnje okolice.

Nadejamo se, da bo gledališče zopet razprodano, kakor to okusna vprizoritvev te kraane in humorja polne bajke zares zasluži.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. — Danes zvečer repriza Puccinijevje opere „Madame Butterfly“.

Društvene vesti.

Slovensko akad. dr. „Adrija“ v Pragi ima svoj prvotni večer v soboto dne 23. t. m. u Čižku Ječna ulica. Začetek ob 8. zv. Gostje vabljeni!

„Mčiteljsko društvo za Trst in okolico“ vabi svoje pevke in pevce k vaji, ki bo danes v četrtek 21. t. m. ob 5 uri pop. v „Slavjanski čitalnici v Narod. domu.“ Pridite gotovo vsi!

Teloyadno društvo **TRŽAŠKI SOKOL** v Trstu

Danes v četrtek ob 9. uri zvečer je važna odborova seja v restavraciji „Balkan“.

Nar. delav. organizacia.

Danes četrtek, dne 21. t. m. ob 7. uri zvečer bo v prostorih N. D. O. (ulica Lavatovo) sestanek zaupnikov-železničarjev. Ker velja to posvetovanje sestavi liste odbor-nikov „Zveze jugoslovanških železničarjev“, naj ne manjka nihče.

Danes, dne 21. t. m. ob 8. uri zvečer zelo važen sestanek zaupnikov v Šklednju, Kraj: „Gospodarsko društvo“.

„Zveza jugoslovanških železničarjev“ vabi vse slovenske železničarje na ustanovni občni zbor, ki se bo vršil prihajajo nedeljo, dne 24. t. m. ob 3. uri popol. v Rojanu gosulna (Konsumno društvo).

V petek, dne 22. t. m. ob 7. in pol uri zvečer vsi v „Narodni dom“ na II. redni občni zbor N. D. O.

V Šklednju se vrši v soboto dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer ustanovni občni zbor krajevne podružnice N. D. O. v Šklednju. Kraj: „Gospodarsko društvo“ v Šklednju.

Vesti iz Goriške.

x Profesor Cleri. V ponedeljek je umrl v bolnišnici v Gorici katehet na gimnaziji in knjižničar c. kr. licealne knjižnice profesor Fr. Cleri. Rajniki je bil plemenit in bleg človek, ki ni imel sovražnikov. Ljubili so ga enako slovenski in laški dijaki. Rojen je bil v Gorici l. 1862 in je postal naslednik pok. Andreja Marušiča kakor profesor verstva na Goriški gimnaziji. N. p. v m.!

x Tombola. V nedeljo se je vršila tombola v prid „Slovenskega sirotišča“ v prostorih hotela „Central“. Udeležba je bila precejšnja. Razprodanih je bilo 1900 srečk. Tombola je dobila g. Antonija Nardin, činkvino pa drž. pal. Fon. Čistega dobička je bilo 394 K.

x Novo vino. Namestništvo je odredilo, da točenje novega vina ni omejeno na kak določeni čas, pač pa je dalo političnim okrajnim oblastnjam pravico, omejiti točenje novega vina tam, kjer bi to zahtevale zdravstvene razmere. Goriško glavarstvo je valed tega p epovedalo točenje novega vina do 31. t. m., češ, da se je v območju goriškega glavarstva pojavilo več slučajev driske. Seveda velja ta prepoved le za krečmarje, kajti privatnim družinam in posetnikom ni možno tega prepovedati. Pametno bi bilo, da se bi krečmarji obrnili na glavarstvo, da to prepoved prekličje, ker je zanje velike škode, glede na to, da ima malo kdo več starega vina na prodaj.

x Poučno potovanje v Benetke priradi zavod za pevapeševanje male obiti dne 25. 26. in 27. t. m. z onimi učenci, ki so dobili prvo odlikovanje za razstavljena dela na lantski razstavi v Gorici. Med temi učerici se nahaja tudi Slovenec Fran Hvalič iz „Narodne tiskarne“.

x Manifestacijski shod za Ferrer-a ki se je vršil v torek zvečer v Goriškem gledališču

je prišel ob 8 zvečer in korčal ob 9 in pol. Gledališče je bilo nabito polno občinstva. Govorili so: dr. Spadoni, Cecligi in Callini. Zadnji je rekel med drugim, da sta roman-sko in slovensko plemenitina v ogrodenju in protestu proti nezaknitemu usmrčenju velikega misleca. Ko je množica — okoli 2000 oseb — prihajala iz gledališča, se je pričakovalo kakih demonstracij, vendar se je cmejila na to, da je korakala proti Travniku, kjer pa so bile vse ulice zastražene z močnimi oddelki policije, med katero smo videli tudi dvornega svetnika Attensa. Ko je množica videla, da ne more naprej, se je polagoma mirno razšla.

Vesti iz Istre.

Velika tatvina v Voloskem. Iz Voloske: Neznani lopov je udril v stanovanje grofice H. Keglevich in vkradel draguljev v znesku 6000 Kron.

Darovi.

— Gosp. Karol Stigelj, trgovec iz Rož, Štajersko, daroval je za „Tržaškega Sokola“ 10 K. Lepa hvala!

Mali oglasi.

V najem se odda postelja pri slovenski družini. Ulica Paolo Diacono št. 2. I. nadstropje. 1869

Moderno stanovanje: 3 sobe, kuhinja, pred-soba, kloset, podstrešje, plin in električna razsvetljava takoj za oddati. Via Giorgio Gallati 18, leve stopnice, III. n., vrata 24. 1871

Posoda za vino na prodaj. — Ulica Barriera 17.

Dobrodoča mlekarna se prod. Več se izve pri lastnici Via Industria 8. 1868

Meblirana ali prazna soba odda se po niski ceni. S. Anastasio 2, IV. nadstr. 1853

Knjigovežkega učenca sprejme takoj knjigovez, ulica Cecilia št. 9. 1853

Slovensci Trsta in izven Trsta!

Otvoril sem prvo dalmatinsko žganjarno in zalogo v Trstu, ulica Ghega št. 10

s slov. napisom, ki vsacega Slovana razveseli. Točim najfinjši dalmatinski tropinovec po Kron 1-20. (Za trgovce cene primerno znižane). Točim tudi druge likerje. — Priporočam se slavnemu občinstvu za obilen obisk v nadi, da velja beseda Svoji k svojim! Lastnik Gajo Bonefačić.

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavn. občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1237

AL MONDO

Zaloga izgotovljenih oblik in manufakturnega blaga
Preseljena iz Barriere št. 33
v ul. dell' Jstria št. 8 (Sv. Jakob)

Velika izbora moških, deških in otroških oblik. Zaloga blaga za obiske po meri. Srajce spodnje hlače, nogovnice, pletenine, ovrtniki zapustniki, ovrtnice itd. itd. v bogati izbiri.

Zaloga najboljših modrih, rumenih in belih jop za mehanike itd.

Specijaliteta: hlače za delavce. Vse po najzmernejših cenah.

Kislo zelje

prve vrste 100 kg brutto K 10.—, Krastavce peverone itd. — pošilja po poštne povzetju

Ant. K. Linek — Znam, Češko.

Naznanjam slav. občinstvu, da prodajam

rujavi sladkor

na drobno in debelo po zelo niski ceni

GODNIG

Trgovina jestvin v Trstu — Via S. Giovanni št. 8 (prej Via Nuova.

ANTON SKERL

mehanic, zapriseženi izvedenec

TRST, Carlo Goldonijev trg štov. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Popeljava in zaloga električnih svetilk, luči in prozajla gra motonov, senofonov, in fonografov. Zaloga priprav za točim p. v. Lacinis delavnica za popraviljanje šiv. strojev, koles, motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah

TELEFON štov. 1734.

TRST, ul. Cavana 2

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA

..: FRAN LAMPE

Prodaja svežega kruha 4-krat na dan. - Postrežna točna in na dom.



Kaka radost in kak ponos obhaja gospodinjstvo ob pogledu na svetlo in čisto kuhinjo. In kako urno je vse očiščeno toliko pohištvo kolikor perilo. Čarobna zadovoljnost in radost vladate na njenem domu. Vse to pa se lahko doseže z

Schichtovim milom

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

☒ Piazza della Caserma št. 2, I. n. ☒
v lastni hiši (Vhod po glavnih stopnicah) ☒ Telefon 952

Ima na razpolago jekleno varnostno celico

in je varna proti vlamu in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se oddajajo strankam v najem ki sicer

za celo leto kron 30 za četrta leta kron 12
za pol leta „ 20 za en mesec „ 6

Shrambice so 24 centimetrov visoke, 21 centimetrov široke, 43 centimetrov globoke — Shrambic ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo svoje stvari, kojih ni treba prijaviti.

Oddaja hranilne pušice

katere se priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najuspešnejši način navajajo štediti svojo deco

Nadaljna pojasnila daje zavod ob navadnih urah.

PASTIGLIE PRENDINI
od ogolunjene sladke škroče.
Ima ditielj in izda at Ij P. PRENDINI v Trstu.
Zdravniško priporočeno proti:
gribolelu, kašlju, hripavosti, kataru.
Podeljuje pevceim in govornikom čist glas.
Zaloga v lekarni P. PRENDINI
in v vseh boljših lekarnah v Trstu in Evropi.
Zahtevajte vedno „Pastiglie Préndini“.
Paziti je na podobenja!

Pozor! M. LEVI Pozor!
Trst - Via delle Beccherie 22, vrata št. 13
Kupuje rabljeno pohištvo, ponošene obleke in šivalne stroje. Pisati dopisnico. Pride sam na dom.

LASTNA HIŠA ☒ Telefon št. 262

Največje narodno spedijsko podjetje na Kranjskem

JOSIP SKERLJ

Ljubljana, Dunajska cesta 29 (ex Bavar. dvor)

se priporoča za vsa v spedijsko stroko spadajoča naročila, katera izvrši točno in solidno

po najnižjih cenah.

Pozor krčmarji in zasebniki

Podpisani se priporočam gg. krčmarjem in zaš sebnikom, da se zanesljivo obrnejo do mene bodis pisмено ali ustmeno. Ker poznam popolnoma vsa istrska vina kakor, n. pr. belo in črno, refosk, berzamin, ri zling, vino v buteljkahin sedaj ob časa trgatve-tudi grozdič, upam, da se bodo gg. krčmarji in zasebniki obrnili do mene, ako nameravajo kaj nakupiti. Gotovi naj bodo, da posredujem pošteno in brezplacno. Za odgovor prosim, da se priloži znamko. Vdani Martin Sreboth trgovec in posređovalec v Poreču (Istra)

Interesantna !! NOVOST !!

Neravavno presenečenje.

Avtomatično vžigalo

„REGENT“

Žepno kresilo in istočasno žepna svetilka.

Jako elegantno in praktično. Navadno uporabljanje s 1 roko.

Z enim pritiskom oženj in luč.

Cena z opisom vred: 1 komad K 3 30; 3 komadi K 7 75; 6 komadov K 15.—; 12 komadov K 27.—. Poština pristo pošiljave, ako se pošlje denar naprej ali pa po povzetju.

ALOISSCHAUMANN DUNAJ, V. Leitgebngasse štov. 7 III.

PO POVZETJU STANE 30 STOTINK VEČ.

IŠČE SE ZA TAKOJ

all pozneje: 1 knjigovodja, 1 fakturist

1 dopisovalec za ital. jezik

Ozrislo se bo le na prve moči in one, ki so v lesni stroki že nekoliko izurjene. — Služba stalna. Plača po dogovoru. Išče se nadalje **PODIJENIK**, ki bi prevzel večji izvoz lesa iz gozda na žago proti kavonji. Ponudbe, podprte z referencami naj se blagovelijo poslati na Inseratni „G. H. T. Štev. 1844“ oddelek tega lista



Po neverjetno visokih cenah

se večkrat kupuje blago za moške in ženske obleke. Temu se lahko izognete, ako naročite blago direktno pri tovarni. Zahtevajte tedaj hre plačavo pošiljatelj moše

zbirke jesenskih in zimsk. uzorcev

Imam v zalogi etno najbolše blago zadnjih novosti.

Franz Schmidt, Jägerndorf 103

Avstrijska šivilja.

Bogomil Pino

divši mar v Sežani ima svojo

nuovo prodajalnice

v TRSTU

ul. Vinc. Bellini 13

nasproti cerkve svet. Antona novega

Vsakovrstne verižice po pravih tov. cenah

